

Передплата

на «РУСЛАНА» вносить:

в Австрії:

на цілий рік . . . 10 зр. (20 кор.)
на пів року . . . 5 зр. (10 кор.)
на чверть року . . . 2-50 зр. (5 кор.)
на місяць . . . 85 кр. (1 к. 70 с.)

За границею:

на цілий рік . . . 16 рублів
або 36 франків
на пів року . . . 8 рублів
або 18 франків
Поодинокі числа по 8 кр. ав.

РУСЛАН

«Виреш ми очі і душу ми виреш; а що возьмеш милости і віри не возьмеш, бо руске ми серце і віра руска.» — З Русланових псалмів М. Шашкевича.

Виходить у Львові щодня крім неділь і руских свят о год. 6-ій пополудні.

Редакція, адміністрація і експедиція «Руслана» під ч. 9. ул. Коперника (Ліндога ч. 9.) Експедиція місцева в Агенції Соколовского в пасажі Гавсмана.

Рукописи звертає ся лише на попереднє застереження. — Рекламні неопечатані вільні від порта. — Оголошеня звичайні приймають ся по ціні 10 кр. від стрічки, а в «Надісланім» 20 кр. від стрічки. Подяки і приватні доносеня по 15 кр. від стрічки.

Кайнівська політика.

Найгіршою, найбільше деморалізуючою та утяжливую є борба між братами, між родиною. Як в приватнім життю кожний «волисть входити в якісь інтереси з чужими людьми, як зі своєю ріднею», так і в життю народів полагодженє рїжниць у спільних інтересах племянних собі суспільностей є найтруднішим. До самолюбства, зависти, бажаня збогатити ся чужим коштом прилучує ся тут ще гідке удаванє, взаїмна ошукá високими кличами братерства, підозірчивість і власні викиди сумлїня. Се доконечні наслідки Кайнового грїха братоубійчої борби.

Інакше не можемо пояснити собі того панїчного страху деяких польских дневників перед рускою «гайдамачиною», того твердження деяких польских політиків про ненависть, яку мнимо відіплюють в руских школах против Поляків, се киданє закидів на ціле руске духовенство, що оно в своїх науках та проповідях підбурює на Лїхив. Не з конкретних фактів виводять сі численні одиниці такі обжалуваня, але зі свого власного, мутного сумлїня, яке їм підсуває гадки, що колиб всьо те спало на руский нарід, що они против него задумують, то тоді він не міг би на кше відчувати, не міг би інакше поводитись. З власних, чорних намірів они відгадують душевний стан рускої суспільности.

Але замість, щоби цофнути ся, пізнавши власний блуд, замість завернути з дороги, яка мусить довести до такої братньої вражди, сі панове евентуальність своїх

комбінацій приймають вже за факт, і уживають єго за головне оправданє своїх братоубійчих намірів. Замість просто казати: «нищмо Русинів, бо не потребуємо вже тепер бояти ся їх ненависти!» сі Тартіфи горляють: «боронім ся перед Русинами, бо они нас знищать!» І сим кличем заглушують рештки свого сумлїня та почутя справедливости.

Мимо сего, що вся польска праса, як і польскі верховодячі політики твердять з бездоганною згідністю, гідною ліпшої справи, що рентові оселі не мають жадних «народових» цілий, а виключно зміряють до піднесеня селянства, то кожний се чує, майже інстинктивно, чи Поляк, чи Русин, що сей проєкт в макіявельским пляном для випертя руского елемента з єго прадїдної землі. Уже тотá незвичайна єдність між Поляками всіх партій і відтінків що-до рентових осель є дуже характеристичною. Бо тут ходить не о малу річ, але о «народове повстанє» у відмінній формі, як перед сорокома роками — ходить о мирне завойованє краю, коли завели всякі оружні висилки польских імперіялістів.

Один-одинокий «Przegląd» відслонив малий рубець сеї таємничой, хотяй явної справи, в який спосіб і до якої ціли мають довести ті рентові оселі.

«Там, де існує парцеляція ґрунтової посїлости, пише Przegląd, стоїть она в дуже тісній звязи зі справою твореня рентових загород. Інституція рентових загород там, де існує змаганє до парцеляції більших просторів землі, стати ся може знаменитим регулятором парцеляції, спеціяльно тоді, коли она є «дикою». Парцеляція в формі твореня рентових загород стає ся може найпожиточнішою і тому рентові загороди можна би назвати найліпшою фор-

мою парцеляції. Там отже, де парцеляція існує треба стреміти, аби она відбувала ся по змові в формі твореня рентових загород з діленою більшою посїлостою».

«У нас парцеляція більших маєтків існує в страшних розмірах. Уже поодинокі дати в тій справі дають сумний, затревожуючий доказ, що серед великої посїлости ширить ся парцеляція, до того ще «дика», т. є неурядована ніякими нормами. Рік в рік щезають під єї ударами великі простори більшої посїлости; щезають комплекси землі, котрі через довгий час були кріпостями нашого національного і суспільного життя. Сю «дику», не озираючи ся на ніякий національний інтерес парцеляцію переводять не лиш властители парцельованих просторів, не лиш спекулянти, але і парцеляційний банк у Львові.

«Для увеможливленя сеї «дикої» парцеляції, треба передовсім старати ся о як найтісніше, органічне звязанє парцеляційної акції з творенєм рентових осель. Однак і се було би за мало для радикальної переміни парцеляції з суспільно шкідливої в суспільно пожиточну. Все ще лишило би ся досить землі для «дикої» парцеляції поза рамками рентових загород. Аби се унеможливити, треба би придумати дальші відповідні средства. Они повинні бути обдумані і введені в житє рівночасно з акцією твореня рентових загород, аби парцеляція, котра відбуває ся поза рамками сих загород, по змові як найменше псувала корисний економічний ефект, впливаючий з твореня загород.

«Найпотрібнішою і найпрактичнішою дорогою до сих цілей було би утворенє банкової інституції, котрій би під надзором краю віддано фінансову сторону твореня рентових загород, вишукванє купців загород і пропагованє рентових загород в рілничих кругах, а котра би окрім того завяла ся парцеляціями маєтків на

Наталь Вахнянин.

Під неділю.

Не-емігрант.

(Конець).

— Представимось їй? спитав я мого товариша

— Добре!

І з склянками в руках а првітливим усміхом на лицях вступили ми в комнату панства Федорів Смиків.

— Доктор медицини, Рецетович!

— Магістер хірургії, Пінзета!

— Евфрозина Смик, мій чоловік Федорій!

— Малисьмо вже честь пізнати!

— Дуже мені приято!

— Панове з міста?

— Зайшли случайно?

— Прошу сідати!

— Дякувати!

— Але дуже прошу, прошу як в дома, прошу без женаді! — щецетала пані Евфрозина, вдіймаючи рукавички і подаючи нам виплітані два крісла. — Панове дарують — продовжала она — мій чоловік винї босий і в таким негліжку, бо... бо страшно горячо на дворі, а він дуже склінний до — апоплексії. Впрочім панове яко лікарі найлучше знають. Я єму і зборною пити, він давїше уживав, але тепер...

— Presente medico nil nocet, ласкава пані! — замітив мій товариш.

— Так, так, я розумію, він давїше і по цілих нощах, але тепер...

— Але тепер замккаєш мене і чоботи мої на ключ — перебив недобрый вже пан Федір.

— Бо мушу!

— Не мусиш!

— А мушу, бо-сь піяк!

— Я?

— Ти?

— Я? — крикнув пан Федір.

— Ти! — відповіла протяглим голосом пані Федорова. Ситуация стала нараз дуже грізною. Овид залагли чорні туці, в них заклекотїли сині молні, як писав колись незвісний поет.

— Пані дарують, але я, яко лікар, мушу вдатись в той спір з становища чисто наукового — перебив мій товариш. — Піяństwo є часом вроджений наліг, спадщина фамілійна...

— Так є! — потвердив пан Смик. — Мій покійний батько уживав також...

— То видко на перший погляд — добавив я яко магістер хірургії.

— Вірю, з носа! — замітила пані Федорова.

— Ні ласкава пані, з будови чашки.

— Чашки?

— Так є: чашки! Прошу подивитись на ту випучину за лївим ухом у пана Федора.

Всіх очі звернулись туди. Пан Федір схопив себе лівою рукою позад лївого уха. Ситу-

ация змінила ся на ново. Я сидїв, перед мною клячав бідний Федорій, голова єго спочила на моїх колїнах, товариш мій оскультовав з увагою чашку фамілійного алькоголіста, пані Федорова слїдила ухом високість тону кожного удару оскультаційного на голові свого чоловіка.

— От тут за лївим ухом сидить фамілійний інстинкт — закінчив поважно мій товариш.

Наступила хвиля загального мовчаня.

— Прошу не журитись, на то є лік. Ваш чоловік може ще бути найпорядїйшим горожанином на цілих «Рурах» — замітив товариш.

— Панове ратуїте! — просила пані Федорова.

— Я запишу рецету!

І в тій хвили сидїв мій товариш за столом і писав: Aquae vitae ad libitum. Miscе cum Pimpenella Anisi. Divide in doses quatuor. — Що вечера на прохід, що пів години по чарці того лікарства, 30 кр. щоденно кошт.

— Спасибіг вам панове! — защебетала весело пані Федорова — слухай тепер і роби, як панове кажуть! — докінчила, звернувшись до чоловіка і грозячи єму пальцем коло носа.

Пан Федір стояв мовчки. В очех єго малювала ся якась тривога. В душі розбирало ся страшне питанє: «бути — не бути, пити — не пити».

— Убирай ся, мавш чоботи і 30 крейцарів! — перебила пані Федорова.

Ми опинили ся на улиці. Вечер був тихий і ясний. На небі плавали собі білі, легкі хмарин-

власну руку і в комісовий спосіб. Таку інституцію мусів би очевидно край заосмотрити в фонди під усьмем, що она в першій ряді буде старати ся парцельовані-мастки — зуживати на творенє рентових загород. Така інституція, переводячи парцеляцію навіть поза рамками рентових загород, переводила би її очевидно після раціонального економічно-суспільного пляну».

Рівно згідне, аж до подиву згідне становиско заняла польска праса і польські міродатні політики супротив сецесії Русинів, щоби тим способом здискредитувати їх поступок та їх жалі що-до упослідження руского шкільництва виставити неоправданими. Преріжні статі з видумками, підозріннями, доганами і науками для Русинів мали на цілі закрити голоси рускої праси, успокоїти своє власне сумління, та вмовити в широкі круги польської публіки, що Русини, се ненаситні котюги, які хотіли би поглотити їх всіх нараз, а вкінці перед цілою Австрією виявити себе розважними і справедливими опікунами півдикого, гайдамацького руского народа.

В сій оргії польської праси у всіх трех заборах, не взяв участі лише один краківський дневник «Głos Narodu». Свого часу ми подали були его осуд рускої сецесії, який ріжнив ся багато своєю уміркованістю від голосів всієї польської праси. Оноді замістив «Głos Narodu» допись зі Львова, в якій оповів докладно і автентично «Одисею» внесєня Барвіньського в шкільній комісії і поведєнє г-р. Дідушицького, а відтак що-до мериторичної сторони внесєня замітив:

«Статистика потверждає справедливість предложєня Барвіньського, бо, після офіціальних даних, в Галичині є 31 польських середних шкіл для 12.000 учеників, або одно заведєнє для 387 учеників; за то руских гімназій є 3: у Львові, Перемишлі і Коломиї, як также три паралельні класі в Тернополі; всього є 1371 учеників; однак з причини недостатку руских гімназій 1793 учеників примушені учацати до середних шкіл з польским викладовим язиком. Принявши всео то на увагу, як також число руских учеників в середних школах, недостаток руских шкіл і описану «Одисею» предложєня Барвіньського і петиції митрополита, тим яснійше представить ся причина сецесії руских послів, і безпристрасні суді повинні признати за ними правду. Як однак чудовищно відбиває становище г-р. Дідушицького в субкомітеті для предложєня Барвіньського від медоточивих заявлєнь того самого

ночки. Ані один листок незаколичав ся на дереві. Природа забрала сядо нічного спочинку. Один фякер вертав домів і більше нічого...

— В котрій антиці дістану я сего ліку? — спитав несміло пан Федорій Смик, ідучи поруч з нами.

— У Миколяша найлучше! — відповів мій товариш.

— Дякую.

Ми розстали ся з паном Федором. Він пішов улицею Баторія, Галицькою, перейшов площадь Марійську і звернув на улицю Коперника до Миколяша.

На другий день в «Kurjer-i Lwowsk-im», в бюлетині поліційнім читали Львовяни: Dziśszej nocy przydybał stojkarz na Rurach człowieka w nieprzytomnym stanie z wypróźnioną do dna flaszką, w której według zdania znawców była prawdopodobnie anizówka. Przywiedziou do przytomności zeznał, że przez całą noc odbywał kuracyą według recepty, jaką posiadał na zniszczenie familijnego błędu nałogowego opilstwa. Nazywa się Fedor Smyk, zamieszkały na Rurach pod liczbą 49. Pacienta odstawiou do furdygarni.

Як нас обох за ту курацію благословить до нині пані Федорова, о тім ласкавий читатель зможе довідати ся, наколи схоче потрудити ся до висше згаданой літної реставрації на «Рурах», де імовірно в партеровім домку сидить пан Федорій Смик, зачинений на ключ і босий.

1888.

г-р. Дідушицького в повній соймовій палаті на тему любови до Русинів!»

Се виломленє ся краківського дневника з «народовой» карности в імя людяной справедливости подало найгіршому шовіністови «Dziennik-owi polsk-ому» причину до вимівки і нагани «сентиментального товариша». У передній статі «Dziennik» апелює до народowego почутя і патріотизму «Głos-у», попрекає его, що наперекір однодушному становиску всієї польської праси, він немов братає ся з «гайдамаками» та вкінці дає ему ось-яку науку:

«Głos narodu» зробив в сей спосіб похибку о стілько каригіднійшу, що як дневник, головво і майже виключно розповсюднений в західній часті краю, такими статями зводить на манівці опінію тамошної інтелігенції. Ся інтелігенція зовсім не знає наших Русинів, заедви слабовецьке понятє має про їх племенну, вроджену ненависть до Поляків, тож не так легко зможе відріжжати зерна від їдовитої чемериці, особливо, коли її подає польска рука. Се робота не лише дуже легкдушна і компромітуюча часопись, але — що гірше — проступна і грішна (супротив «народowego катехизма» — Ред.), якої не можливо навіть зачислити на карб знаної польської сентиментальности в сиравах політики. Тож найліпше зробить «Głos Narodu» в будучности, коли при оцінці наших відносин з Русинами — коли взагалі ему прийде охота втручати ся в не-свої річи (!) — буде черпати інформації з уст поважних людей, познакомлєних зі всіма політичними відносинами і способами, а не буде полагати на «інспірациях» кореспондента, який очевидно стоїть з далека від властивого жерела правди і бере свої тенденційні відомости зі сторони ворожої з цілої душі Полякам».

Тудою то пішла найновіша політика Поляків. Вражим самодурством заглушують совість свого народа, брехнею туманять его очи, цюкованєм розбуджують его пристрасти і ведуть єї лжепророки до каїньського гріха, до братоубійчої борби против сего народа, який за тільки соток літ спільного пожитя і вислугуваня ся польській суспільности чейже може заслужив на справедливіше поведєнє!

Виборчий рух.

Виборча консолідація, се у нас є хронічною недугою, від якої не уміє висвободити ся табор народовців, стоячий під проводом п. Романчука. Як «Дзюло» доносить, в суботу відбули ся сходини відіоручників Народного Комітету і Рускої Ради у Львові. Обговорювано ситуацію по повітах і сконстатовано з задоволенєм, що організація виборча в декотрих повітах веде ся після доброго пляну і живо та успішно. Однак з більшої часті повітів нема ще ніяких вістей, отже рішено завізвати організації і товариства політичні по повітах до прискорєня акції і подаваня вістей. Переходжено повіт за повітом і прийнято кілька кандидатур. На запитанє відіоручників Рускої Ради що-до статі В. Будзінювського в «Дзюлі» п. н. «Вже риють» відповіли відіоручники Народного Комітету, що за ту статю Народний Комітет не відповідає.

Дня 25. с. м. відбули ся в Калуші збори виборців з курії V і IVoї з 1900. р. в числі понад 150 осіб і завязали обширнійший комітет з 31 членів на повіт калуский та і вибрали 10 делегатів з повіту (судового) войничівського. Обширнійший комітет вибрав з межі себе комітет екекутивний з 8 членів, до котрого увійшли: др. Андрій Коє (предсідатель), Василь Петрів (заступник предсідателя), др. Куровець, Ярослав Коритовский, Василь Лесик, Віктор Соколовский, о. Йоан Козак і Прокіп Кушлик яко члєни. Збори припоручили комітетам вести акцію виборчу, а по скінчених правиборах скликати збори вибраних виборців для поставлєня кандидатури.

Виділ «Селяньської Ради» в Бережанах скликав був на 14. липня на довірочну нараду 45 своїх найвиднійших членів з цілого повіту, а то 15 священників а 30 селян. Та однак прибу-

ло всего лише 3 священників і 12 селян. Тому зібрані не поставили того дня кандидата, але рішили скликати передвиборчі збори на 2. серпня, щоби нарід зібрав ся і сам собі кандидата поставив. Зібранє се буде ще й тим важне, що «Селяньска Рада» поставить сама від себе кандидата на міста Бережани-Золочів, навіть і тоді, колиб Золочівщина не дала втягнути ся в акцію, подібно як се було минулого року при виборі посла з тих міст.

Відозва:

Виділ «Селяньської Ради» в Бережанах скликає сим перші передвиборчі збори на день 2. серпня (в п'ятницю, в день сьвятого пророка Ілії) на 11. годину рано до Бережин до дому «Надії». На тих зборах має остаточно поставити ся кандидатів посольських і то не лише з курії сільської, але і з міста Бережани-Золочів. Значучемо виразно, що кандидатами в нашім повіті будуть лише ті особи, котрих нарід сам собі вибере і поставить. Тоді будуть приневолєні затвердити їх і Товариство наше і Товариства львівські, бо у нас голос народа є для нас голосом Божям. Рівночасно повідомляємо кромі того ще з осібна о тих зборах всіх священників в повіті, щоби оголосили се загалови, і надіємо ся, що збори будуть численні, бо і так в той день припадає роковий ярмарок в Бережанах. Хотий жива, але час виборчий ще більші жнива! Тож до праці, бо вже крайна пора! Додаємо ще, що в справі кандидата з міст Бережани-Золочів відносимо ся рівночасно в цілі обоюсторонного порозуміня до «Рускої Ради» в Золочеві.

Кочевич голова, Мосора секретар.

Передвиборчі збори в Самборі відбудуть ся в четвер 1. н. ст. серпня о 2. год. пополудни в Народнім готелі. На сесії збори запрашає всіх — іменем Комітету виборчого Іван Рудийский.

В ліськім повіті виборча борба буде дуже завзятою, бо против руского кандидата госп. Антона Старуха, який вже при виборах до державної ради узискав був більшість в сїм повіті, Поляки ставлять однодушно, без огляду на партії, народowego кандидата Рамулга.

В львівськім повіті кандидує наново дотеперішний посол г-р. Ян Шентицкий, на разі ще без контркандидата. В Кольбушовій кандидує з сільської курії радник суду Менціньский, кс. Маркевич і стояловець Бомба.

В Самборі з міста кандидують віцебурмістр Штаерман, директор гімназії Томашевский, і професори унів. Абрагам та Ропковський.

Зі Снятина пишуть до Dziennika polsk-ого: «Дня 23. с. м. в Снятині на запрошенє антикаря п. Німчевського (бурмістра) зібрало ся звипш 70 визначних селян, а се по двох з кожної громади, кільканаїцять осіб з місцевої інтелігенції і кільканаїцять доокресних дідичів, в цілі порозуміня ся що-до вибору посла до сойму, вибрана місцевого комітету і вибору делегата на краєвий передвиборчий з'їзд до Львова (!). Отже вибрано делегатом до Львова п. Німчевського, а відтак повітовий комітет, зложений з 25 осіб. Однак коли відтак збори ухвалили одноголосно кандидатуру на посла п. Мойсє, заслуженого повітового маршалка, тоді зголосило ся звипш 40 присутних селян з просьбою, аби їх додатково влучено в склад вибраного комітету, бо хотять підпирати его вибір. Сю просьбу узгляднено і є се наслідком сего може одинокий в краю, повітовий комітет, який складає ся з 65 осіб (всі присутні — Ред.), а з того 40 селян добровольців. Сей факт підносимо публічно тому, бо уважаємо его дуже корисною появою нашого люду (!), що уміє признати заслуги і працю, зложені для него, уміє виявити свою вдячність, яка є сильнійшою понад всяку деструкційну роботу непокликаних опікунів і підсенти борителів». (От, як гарно можна обійти ся без Русинів — по що тих Русинів тут в Галичині?! — Ред.)

Посліз з міст вже іменувала «Gazeta narodowa» — не треба вже і виборів. Пише іменно: У Львові, без великої опозиції будуть напевно вибраними на ново дотеперішні послі: Малаховский, Міхальский, др. Пентак і Романович, а лише о два прочі мандати розіграє ся борба між Биком і др. Ашкеназім та між проф. Ридигером а Дапінським. В Кракові поновий вибір дотеперішних послів: др. Йордана, Ротера і д-ра Цолля є, як здає ся, запевненим. В місце б. п. др. Байглі вийде др. Лво. В Перемишлі очиви-

дно виберуть на ново старенького др. Дворско-го, Радикальний *Станіславів* знов вибере такого «червоного радикала», як Лев Білінський. *Тернопіль* справді не має причини оглядати са за иньшим кандидатом, коли має п. Емілія Міхаловського дотеперішного посла. Так само *стануть* вибраними наново: в *Дрогобичі*—Леонард Вісьневський, в *Бялій* — др. Біндер, в *Новім Санчі* — др. Дунаєвський, в *Рашеві* — др. Яблонський, в *Бережані* з *Золочевом* — др. Шецель, в *Бохні* з *Вадовицями* — др. Майс, в *Горлицях* з *Ясло*м Жигмонт Яворський, в *Подгужу* з *Величкою* — Маривський, в *Сяноці* з *Коросном* — др. Югенд-фрайн, *Тарнів*, *Ярослав*, *Самбір*, *Стрий* і *Коломия* мали опозиційних послів, тепер стратять два або три опозиційні мандати.

Про виборчу акцію в львівській повіті піше згадана часопись: Нечувану агітацію розвинув звісний Ернест Брайтер, редактор «Монітор-а». Пан Брайтер думає, що селяни уважають першою і головною прикметою посла, щоби мав натуру скандальста і авантюрика. Помимо всяких примилень п. Брайтера до рускої опозиції, поставила руска «Підльвівська рада селянська» свого окремого кандидата, д-ра Костя Левицького і за ним агітує цілою силою, числячи на те, що Брайтер, на злість Полякам, попре своїми грішми кандидатуру Левицького, коли переконає ся, що его власна кандидатура не має виглядів. Кандидатом спокійних людей всіх верств є Теофіль Мерунович, якому допоможуть его численні прихильники також при тім *семім вже* виборі з *львівського повіта*, побороти заілих противників.

З *Каміюки струмилової* доносять «Gazeta narodowa»: Руска «Рада селянська» розвинула нагальну агітацію против поновного вибору дотеперішного посла з сільських громад каменецького повіта, кравного маршалка гр. Станіслава Баденього. При посліднім виборі бракувало гр. Баденьому до одноступності лише сім голосів. Але тепер приготував собі руский контркандидат о. Зе ьский з Миятина старого надзвичайно карну передвиборчу організацію. Кружляють тут поголоски, що проводирі рускої опозиції мають ставити якісь умовини. Сяч поголосок не можна брати поважно. Гр. Станіслав Бадені буде вибраним таким, яким є, або не буде вибраним — але «умовинами» поставленими зі сторони «Рускої Ради», не дасть звести себе на пиньшу дорогу в публичнім житю, чим ся, якою ступав дотепер.

З ПОЛІТИЧНОГО ПОЛЯ.

Моравська угодова акція, розпочата др. Зачком, розлазить ся. Молодоческа праса віднесла ся неприхильно до бесіди Зачка, яку він виглосив в Босковичах в справі угоди з Німцями. Вчора зібрав ся в Празі молодоческий, виборчий комітет і висказав жаль, що такі слова вийшли з уст віцепрезидента палати послів. Колиб не услухано бажаня членів комітету що-до скликаня повного клубу соймових послів, в такім случаю молодоческі члени мусіли би виступити з постійної угодової комісії і таким чином унеможливити всяку угодову акцію на Моравії. — З Оломуца доносять телеграфічно, що там відбули ся вчора дуже численні збори, на яких дневнім порядку стояла справа угоди в Моравії. Посол до державної ради, соціаліст Хоц, піддав дуже острій критиці угодову акцію. Німці лише грають комедию з сею угодовою акцією, щоби здержати Чехів в їх справедливій борбі о свої права та здержати їх культуральний розвій. Ческі послы на Моравії, вибрані, на підставі несправедливої ординації виборчої не мають права зачинати з Німцями угодові переговори, противно, повинні зайняти оборонне становище супротив Німців. Тому належить як найострійше зганити угодову акцію, а в першій ряді ініціаторів єї д-ра Зачка і д-ра Перка. В тім самім дусі промовляв також редактор Гейнич з Просняць, а відтак ухвалено в сім дусі резолюцію завізанам, щоби ческі члени угодової комісії сейчас виступили з неї.

Англійська палата лордів прийняла у всіх читанях вєсене на усунєнє з коронаційної присяги короля висказів, які обиджають католицьку Церков. Комісія, зложена з самих Англійців,

ухвалила усунути обиджаючі вискази та сформулювати присягу в новій формі, в якій король висказує лише свої релігійні переконання, але не критикує католицьких догм. З численних місцевостей англійські католики надіслали протести навіть против сеї нової реформи присяги, жадаючи, щоби цілком пропустити згадку про релігійні справи. Против сего виступив англійський архієпископ з Кенетербері, доказуючи, що справедливою річю є, щоби король заявив ся в присязі за державною релігією, яку визнає переважуюча частина горожан.

Вісти з полудневої Африки звучать все невідраднo для Бурів. Після англійських вістей положене майже всіх членів оранського правительства, зробило на Бурів дуже пригнобляюче вражінє, і загално дає ся відчувати бажанє, аби вже раз покінчити війну. Дальше доносять англійські часописи, що Девет, Бота, Деларей і иньші провідники Бурів не способні ні до яких воєнних виправ в більших розмірах, бо не мають ні людей, ні воєнних припасів. — В цілім світі проявляє ся горяче співчутє для президента Крігера, з причини нещастя, яке его навістило. Цар, король італійський, королева голландська, президент Любе, канцлер гр. Більов і ин. надіслали ему сердечні кондоленційні депеші. Покійна жена президента звісна була в цілій полудневій Африці під іменем «тітки Сузанни» і була взірцем бурської жєнщини, котра жиє лише для мужа і дітий. Ніколи не мішала ся до політичних справ, помимо що доля рєпублики обходила єї так само як мужа. З подружжя мала 16 дітий, а з внуками і правнуками єї потомство перевиспає сотку голов. Як в молодих літах ділила з мужем всі его труди, так і при кінці житя жаліла над жертвами, які забрала війна. Ріжні єї внуки полягали на полі борби, иньші находять ся в англійській неволи, що для бурської жєнщини страшійше як смерть. В битві під Дерденот коло Рустенбурга, полягло 16 членів з родни Крігера.

НОВИНИ.

— **Календар.** Ві вторник: гр.-кат. Марини муч.; рим.-кат. Абдона. — В середу; гр.-кат. Якинта; рим.-кат. Ігнатія.

— **При зміні місяця просимо ВП. передплатників, відновити передплату.**

— **Посольське справозданє** з діяльності в кр. соїмі зложить п. Ол. Барвінський в Білявцях коло Бродів дня 4. серпня (в неділю) с. р. о год. 5. по вечірні в домі місцевого приходника. Просимо всі часописи о повтрєнє сеї оповістки.

— **В інсератовій часті** нинішнього числа розпочинаємо печатати реґулямін, виданий ц. к. Міністерством скарбу, в цілі переведеня додаткового оподаткованя горівки.

— **Іменованя.** Міністер скарбу іменовує ад'юнкта головної фабрики тютюну в Кракові Арнольда Кофінера контрольором фабрики тютюну в Заболотові, а ад'юнкта фабрики тютюну в Ягольниці, Володомира Левицького, контрольором в тій самій фабриці.

— **Жертва божевільного.** Кс. інфулат Гавсман, тяжко ранений в голову пальцею Васильчишином, мимо старшого віка не дістав горячки і є надія, що скоро поверне до здоровя. Недужого відвідує др. Баронч. — Ще в суботу перед полуднем зібрала ся капітульна рада, аби порішити, чи не заходить потреба на ново посвятити катедру, в якій поляла ся кров. Порішено, що в сім разі така потреба не заходить, бо кроваво-го діла допустив ся божевільний.

Васильчишин сидить тепер в слідчій в'язниці. По зізнанях в поліції, передано его судови, а сей на основі свідцтва культурарківського заведеня замкнув Васильчишина під ключ. Дирекція заведеня на жаданє суду відповіла, що Васильчишин вийшов з заведеня здоровий на умислі. Однак суд вишле виновника на Культарків для провіреня его теперішного умислого стану.

— **З рілничої академії у Відні.** Збір професорів порішив внести петицію до міністерства рілництва о реформу студій, а іменно дємагати ся заведеня четвертого року в рілничій академії.

— **«Ц. к. упрівілейований» і «ц. к. красвий».** Намісництво зєрядило, що від тепер підприємства, котрі в своїй фірмі уживають наведених в заголовку титулів, коли переходять в иньші руки, мусять старати ся о дозвіл уживати тих титулів. Промислова власть може дозволити уживати сих титулів лише тоді, як провірить особи-

сті і маєткові відносини наслідника фірми, дальше розміри підприємства, число затрудиєних робітників і т. ин.

— **Іспит зрілости екстерністок і екстерністів** в учат. семинарії в Тернополі відбув ся під проводом члена ц. к. Ради шк. кр. п. Ол. Барвінського від дня 15. до 27. липня. Зголосило єя 30 екстерністок і 13 екстерністів. З тих признано зрілыми 14, репробовано 12, до поправки по ферях назначено 17. Свідцтво зрілости одержали: Богачевська Ольга (з руским і польским виклад. язик.), Брудзінська Христина (з поль.), Романська Ядвига (з поль.), Айзенклям Сара (з рус. і поль.), Гросівна Майте (з поль.), Ляйблівна Юра (з поль.), Нідерівна Елеопора (з поль.), Мошнська Кароліна (з рус. і поль.), Соєвицка Іванна (з рус. і поль.), Гриневецкий Модест (з рус. і поль.), Голєндер Маврикий (з рус. і поль.), Мархвяний Вячеслав (з рус. і поль.), Штрогаль Іван (з поль.), Токарский Казимир (з поль.). З назначених до поправки признано на случай успішного попр. іспиту рус. і поль. язик 9-ом, польский 8-ом.

— **Порадив собі.** Турецкий султан зарядив, що кожда провінція з окрема буде удержувати воєнків, котрі з неї походять. Тим способом видатки державного скарбу зменшили ся о 5 мільонів пєстрів річно.

— **Вязні фальшивниками рублів.** В місті Курску в Росії вже від давного часу повно було підроблєних рублів. Поліція, жандармерія та окремі комісії слїдили за тайною фабрикою неєрібних рубликів. Майже в кождім домі відбували ся трусєниці, але фальшивників не викрити. І ліхто не був би міг подумати, що рублі спробляють ся в вязничій келї, де сиділи три «старі» злодії. Під підлогою найдено всі знарядя потрібні до виробу грошей і немалий запас фальшивої готівки. Тепер веде ся слїдство в тім напрямі, хто ввзяєм доставляв потрібних річей і мняв гроші.

— **Конкурс** на посаду директора учительської мужескої семинарії у Львові в VII кл. ранґи — розписує кравва шкільна рада. Поданя можна внести до дня 10. серпня с. р. («Газета Львівська» ч. 171).

— **Дрібні вісти.** Громада Риманів надала почесне горожанство п. Володимирови Трускєляському повітовому маршалкови в Сяноку. — Лікарі заявили, що гр. Толстой має грудного рака. — Місцевість Факетельгота на Угорщині навєств хмаролом. Ціле мієто стоїть під водою.

Наука, штука, література.

Біблія в українській мові. Покійний П. Куліш виготовив був переклад біблї в українській мові, а по смерті Куліша Іван Левицький переглянув і вигладив манускрипт. Вдова по пок. Кулішу недавно передала переклад цензурі до затвердження, але духовна цензура не могла в сім часі дозволити напечатати біблї в українській мові. Тоді властителька манускрипта звернула ся до англійського біблійного товариства з предложєнем закупити і напечатати переклад. Товариство згодило ся сейчас на предложєнє і тепер ведуть ся переговори що-до жаданої ціни (5.000 рублів). Належить замітити, що переклад зроблений з єврейського ориґіналу з задержанєм его форми. Книги писані в ориґіналі віршом (як книга Іова, піснь пісний, псалми) виготовлені в перекладі також віршом. Біблію в такім перекладі мають лише одні Німці. «Вольнє», з котрого беремо сю звістку, додає, що коли переговори між англійским видавництвом а властителькою манускрипту успішно покінчать ся, то українська література збогатить ся одним гарним перекладом.

Телеґрами.

Відень, 29. липня. Возні кораблі «Цєсарєва Елисавета» і «Зєнта» одержали приказ повернути зі східної Азії.

Відень, 29. липня. На замку Конєпінт (в Чехії) відбуло ся торжєство крєчення новонародженої донечки архикн. Франца Фердинанда. Она одержала імена: Софія, Марія, Терєса, Франціска.

Прага, 29. липня. Дневники подають вість, що небавом має утворити ся новє міністерство для публичних робіт, та що оно зістане обсаджєне Чехом.

Рим, 29. липня. До «Tribun-а» доносять з Неаполя, що стан недужого Кріспієго значно погіршив ся і кождої хвилі можна надїяти ся катастрофи.

Льондон, 29. липня. Льорд Кітшенєр доносить: Генерал Стефєнс заяв Бремєрсдорп, але слїдуючого дня Бури прогнали его звідтам. Страти виносять 10 убитих і ранених, а кількох воєнків пропало.

Ч. 79002/901.

Оповіщене.

Після артикулу II. закону з дня 8. липня 1901 В. з. д. ч. 86 о підвищенню оплати від горівки і передаю части доходу з тої оплати фондам краєвим королівств і країв заступлених в Раді державній підпадають з виїмками в законі близше означеними додатковому податку в вимірі по 20 сот. за кожний гектолітровий степен (літер) алкоголю всі палені плинні алкоголічні знаходячі ся дня 1. вересня 1901 в вільнім обороті на обшарі королівств і країв заступлених в Раді державній, як і ті, котрі в краях угорської корони в Боснії Герцеговині в часі перед 1. вересня 1901. вислаз ся до відбирателів в королівствах і краях в Раді державній, котрі однак доперва по 1. вересня 1901. надійшли до сего обшару.

В цілі переведеня сего додаткового оподаткованя горівки видало ц. к. Міністерство скарбу розпорядженем з дня 13. липня 1901. В. з. д. ч. 105 слідуочий регулямін:

Регулямін

Для додаткового побору податку від горівки

I. Предмет додаткового податку.

Додатковому податку в вимірі по 20 сот. за літер алкоголю підпадають з виїмками понизше наведеними всі палені плинні алкоголеві знаходячі ся дня 1. вересня 1901. в вільнім обороті в королівствах і краях заступлених в Раді державній, як і ті, котрі в краях угорської корони, в Боснії Герцеговині в часі перед 1. вересня 1901. вислаз ся до відбирателів в краях, в котрих дотичний закон має обовязуючу силу, котрі однак доперва по 1. вересня 1901 надійшли до сих країв. До палених плиннів підпадаючих додатковому податку, зачисляє ся також арак, рум, коняк, есенції горівочні, штучні есенції овочеві зложені з ріжних родів етеру, алкоголю і інших субстанцій, етер овочевий, лікері і іншіх заправлені горівки, дальше перфуми, містячі в собі більші скількості алкоголю, як вода кольоньска, тинктури лічнічі, містячі в собі більші скількості алкоголю і екстракти, як і всілякі мішаниви вина і горівки, котрих зміст алкоголю переносить 15% обему.

Від додаткового податку суть увільнені:

1) палені плинні алкоголеві в посіданю промисловців, занимаючих ся оборотом плиннів

алкоголевих (вишинком, продажею, дрібним гандлем і т. д.) в скількостях не більше як десять літрів, а в посіданю інших господарств домових в скількостях не більше як пять літрів.

Тоті скількості суть і в тім случаю вільні від додаткового податку, если у промисловця взглядно у голови господарства находять ся більші запаси.

2) Горівка, котра на основі дотеперішних постановлень єсть вільною від державної оплати від горівки.

II. Заявлене.

Хто дня 1. вересня 1901 посідає запас палених плиннів алкоголічних, підпадаючих додатковому податку, більший як десять зглядно пять літрів алкоголю, є обовязаний в протягу чотирох днів числячи від 1. вересня 1901, то є найпізнійше дня 4. вересня 1901, предложити на письмі в двох примірниках, уложених після залученого звірця, відділови сторожі скарбової, в котрого окрузі знаходить ся місце перехованя палених плиннів, заявлене що-до скількості і змісту алкоголю цілого запасу, як і що-до місця і локалії, де єго переховує ся. Блянкети тих заявлень будуть видавати безплатно всі відділи сторожі скарбової а також органи і уряди означені до того через краєву власть скарбову.

Если що-до записів, становлячих предмет заявленя, або що-до їх части жадає ся на основі автономічних постановлень, обовязуючих в поодиноких краях, звороту оплати краєвої, заплаченої після тарифи, то потреба тоє навести в заявленю і подати скількість горівки, від котрої жадає ся звороту, як також і відповідну квоту реституції.

Нема потреби заявляти сих палених плиннів алкоголічних, котрі вислаз ся з країв угорської корони, з Боснії Герцеговини перед 1. вересня 1901 до відбирателів в краях, де сей закон обовязує, котрі однак доперва 1. вересня або пізнійше до сих країв надійдуть.

Если запас палених плиннів алкоголічних котрий потреба в заявленю подати, не перевищає в поодинокім случаю без огляду на зміст алкоголю скількості пять гектолітрів, то можна в заявленю поминути подане скількості, змісту алкоголю і степенів гектолітрових; в сім случаю однак потреба в колюмні заявленя, призначеній на примітки, виразно навести, що цілий запас не переносить пять гектолітрів.

Що-до палених плиннів алкоголічних в замкнених фляшках, яких уживає ся звичайно в торговлі, дальше що-до лікерів, т. є. палених плиннів алкоголічних, котрі містять в собі що найменше 10 кільограмів цукру на гектолітер, і що-до солоджених горівок, т. є. палених плиннів, містячих в собі більше як один кільограм, однакож менше як 10 кільограмів цукру на гектолітер, вкінці що-до всіх додатковому податку підпадаючих есенцій, перфум, тинктур лічнічих і екстрактів, можна, без огляду на скількість запасу, підлягаючого заявленю, поминути в заявленю наведене змісту алкоголевого.

Если би таких палених плиннів алкоголічних, підпадаючих додатковому оподаткованю, котрі в перших чотирох днях місяця вересня 1901 находять ся в транспорті, не заявлено і не заплачено від них додаткового податку, то в тім случаю є відбиратель обовязаний до їх заявленя, зглядно до оплаченя від них податку додаткового і відбиратель має предложити заявлене що-до них в протягу 48 годин, від хвилі, в котрій посилка надійшла.

Если би хто не подав приписаного заявленя запасу палених плиннів алкоголічних, находячого ся дня 1. вересня 1901, дальше наколиб хто в заявленю подав скількість зькоголю більше як 10% меншу від скількості найденної урядово, підпадає грошевії карі, в висоті чотирі до осьмикратного укороченого, зглядно на укорочене виставленого додаткового податку.

Інші неточности в заявленю, не відносячі ся до скількості алкоголю, підпадають карі грошевії від 4 до 200 корон.

Підприємства залізної дороги і кораблів парових (з виїмкою тих парових кораблів краєвих на морю, котрим признано улєкшеня в обороті), як також і ц. к. заведење почтове суть обовязані, о кожній посилці палених плиннів алкоголічних, котру они перед 1. вересня 1901 прийняли до транспорту, для відбирателів в краях підлягаючих сему закону, котрої однак до того дня не доручили, донести сейчас по приставленю єї до стації віддавчої, тому відділови сторожі скарбової, в котрого окрузі лежить тотя стація.

В тім донесеню належить подати імя надаючого і відбирателя, як і вагу brutto посилки, а стація віддавча є обовязана се донесене безпосередно вислати.

(Дальше буде).

COLOSSEUM Ernesta Thorna,

у Львові, в пасажи „ГЕРМАНА“ ул. Сонішна.

Програма від 16. до 31. липня 1901.

При співучасті військової музики 80. п. п.

В огороді електрично освітленім.

1) The Grunathos, одинока на сучі дамська труппа акробатска (7 пань). 2) ? Tacianu, найбільший феномен сьвіта. 3) The Royal Ranvoll Bioskop, в природній величині плястичні фотографії. 4) Artur de Lipiński, зьвізда всіляких еквилібристів на вежі Айфель. 5) Pertina, акробатична танцєрка австральска. 6) Magherjta et Giuseppe Gianato, живі чаруючі образи феноменальні, ефекти сьвітляні і декорації. 7) 3 пані Cetinje, 3-ех панів, чорногорска труппа в своїх народних сьпівах і танцях. 8) The 5 Reyvall's, електричні сьпівачки. 9) The Fr. Marzahn Troupe, з своєю пантоміною.

Що дня о 8. год. вечером велике представлене. В неділю і сьвята два представлення. Що п'ятниці High Life представлене. Білєти вчаснійше можна замовляти і набути в конторі Пльона при ул. Кароля Людвика ч. 9. у Львові.

Лекційна комісія

студентів філософичного виділу львівського університета, яка остає під зверхним проводом проф. Твардовского, поручає здібних інструкторів і домових учителів. — Устні зголошеня приймають члени комісії щоденно (навіть в неділі і сьвята) на університеті (І.п. Сала VIII) межи 12 !. год. — Адреса: Лекційна комісія студентів філософичного виділу, Львів, Університет.

Товариство взаїмного кредиту

„Дністер“

стоваришене зареєстроване в обмеженому порукою

Львів, ринок ч. 10. (дім „Просьвіти“)

приймає вкладни до опроцентованя на 4%. Позички уділяють ся членам за сплатою 5 1/2% і 1% додатку на кошти адміністрації, почавши від 200 корон і више, до половини вартости гіпотєки на сплату в ратах до 10 літ.

Позички над 500 корон мусять бути інтабульовані, а до 500 кор., або інтабульовані, або з порукою 2 ручителів відповідних.

Сьвященники не посідаючі гіпотєки мусять крім поруки 2 ручителів предложити полісу житєву; обезпечитись на житє треба тільки через „Дністер“ в Товаристві взаїмних обезпечень в Кракові.

Уділ членський вносить 50 кор. вписове 2 кор.

Членом бути може тільки член обезпечений в „Дністрі“

З днем 31 грудня 1900 стан:
число членів 1857
фонд резервовий . . . . . 6919 кор. 46 сот
вплачен уділі . . . . . 73087 „ — „
вкладни щадничі . . . . . 806803 „ — „
уділені позички . . . . . 763737 „ — „
касовий оборот в 1900 році 2424157 „ — „

Інформації до позичок уділяє Дирекція листовно або агенти Товариства взаїмних обезпечень „Дністер“

За певну і добру льокацію поручаємо

- 4 1/2% листи гіпотєчні
- 4% листи гіпотєчні коронові
- 5% листи гіпотєчні преміовані
- 4% листи товариства кредитового земского
- 4 1/2% листи Банку краєвого
- 5% облігації Банку краєвого
- 4% позичку краєву
- 4% облігації пропінацийні

і всілякі ренти державні
Ті папери продаємо і купуємо по найточнійшим курсі деннім.

КОНТОРА ВИМІНИ

ц. к. упр. гал. акц.

БАНКУ Гіпотєчного